

На основу члана 3. и 14. Закона о безбедности и здравља на раду („Сл. гл. РС, бр. 101/05“) и члана 8. тачка 1. и члана 23. Статута Јавног комуналног предузећа „Варварин“ Варварин, Управни одбор ЈКП-а "Варварин" Варварин дана 27.04.2007. године донео је

## **ПРАВИЛНИК О ЗАШТИТИ И БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ**

### **ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 1.**

Овим Правилником утврђује се заштита и безбедност и здравље на раду радника запослених у ЈКП-у "Варварин" Варварин, у складу са законом о безбедности и здрављу на раду („Сл. гл. РС, бр. 101/05“), прописаним мерама и нормативима заштите на раду, актима предузећа и овим Правилником.

#### **Члан 2.**

Заштита, безбедност и здравље на раду је саставни део организације рада и радног процеса и обухвата мере и средства које су неопходне за остваривање безбедних услова рада.

#### **Члан 3.**

Овим Правилником о заштити и безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилником) уређују се:

1. Обавезе и одговорности послодавца;
2. Права и обавезе запослених;
3. Критеријуми за утврђивање радних места са посебним условима рада;
4. Средства и опрема за личну заштиту и безбедност и здравље на раду;
5. Представник запослених за безбедност и здравље на раду;
6. Евиденција, сарадња и извештавање.

### **ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА**

#### **1. Опште обавезе**

#### Члан 4.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Послодавац се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, послодавац није одговоран у смислу Закона о безбедности и здрављу на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психофизичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства опреме за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

#### Члан 5.

Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

#### Члан 6.

Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

#### Члан 7.

Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене радних поступака избором радних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања и др.

#### Члан 8.

Превентивне мере обезбеђује послодавац полазећи од следећих начела:

1. Избегавање ризика;
2. Процена ризика који се не могу избећи на радном месту;

3. Одклањање ризика на њиховом извору применом савремених решења;
4. Прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
5. Замена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним;
6. Давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
7. Одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин.

#### Члан 9.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Начин и поступак процене ризика на радном месту и у радној околини прописује министар надлежан за рад.

#### Члан 10.

Послодавац је дужан да:

1. актом у писменој форми одреди лице за безбедност и здравље на раду;
2. запосленом одреди обављање послова на којима су спроведене мере безбедности здравља на раду;
3. обавештава запослене и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан рад;
4. оспособљава запослене за безбедан и здрав рад;
5. обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
6. обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
7. ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
8. обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са Законом о безбедности и здравља на раду;
9. обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавања и евакуације у случају опасности;

10. заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Поступак и рокове превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености прописује министар надлежан за рад.

#### Члан 11.

Послодавац је дужан да актом о процени ризика на основу оцене службе медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини или за употребу поједине опреме за рад.

Послодавац је дужан да служби медицине рада, коју ангажује обезбеди услове за самостално обављање послова заштите здравља запослених.

#### Члан 12.

Послодавац је дужан да запосленом изда на употребу средство и / или опрему за личну заштиту на раду у складу са актом о процени ризика.

#### 2. Посебне обавезе

#### Члан 13.

Послодавац је дужан да, најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада обавести о:

1. почетку свога рада;
2. раду одвојене јединице;
3. свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Послодавац који изводи радове на изградњи или реконструкцији грађевинског објекта или врши промену технолошког процеса дуже од седам дана, дужан је да изради посебан елаборат о уређењу градилишта који уз извештај у почетку рада доставља надлежној инспекцији рада

Послодавац је дужан да на градилишту обезбеђује, одржава и спроводи мере за безбедност и здравља на раду у складу са елаборатом о уређењу градилишта.

Садржај елабората прописује министар надлежан за рад.

Испуњеност прописаних услова у области безбедности и здравља на раду, пре почетка обављања делатности послодавца, у складу са законом, утврђује министарство надлежно за рад, на захтев послодавца.

Поступак утврђивања испуњености прописаних услова из става 5. овог члана, прописује министар надлежан за рад.

#### Члан 14.

Кад два или више послодавца у обављању послова деле радни простор, дужни су да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Послодавци из става 1. овог члана дужни су да, узимајући у обзир природу послова које обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима, и мерама за њихово отклањање.

Начин остваривања сарадње из ст. 1. и 2. овог члана послодавци утврђују писменим споразумом.

Споразумом из става 3. овог члана одређује се лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

#### Члан 15.

Послодавац је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта или у подручје градилишта лицима и средствима саобраћаја која немају основа да се налазе на њима.

#### Члан 16.

Послодавац, уколико за обављање својих послова ангажује запослене код другог послодавца дужан је да за те запослене обезбеди прописане мере за безбедност и здравље на раду у складу са законом.

#### Члан 17.

Послодавац је дужан да при свакој промени технолошког процеса средства за рад прилагоди том технолошком процесу пре почетка рада.

#### Члан 18.

Послодавац је дужан да запосленима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

#### Члан 19.

Послодавац може запосленима дати на употребу опрему за рад, средство и опрему за личну заштиту на раду или опасне материје, само:

1. ако располаже прописаном документацијом на српском језику за њихову употребу и одржавање, односно паковање, транспорт, коришћење и складиштење, у којој је произвођач односно испоручилац навео све безбедносно – техничке податке, важне за оцењивање и отклањање ризика на раду;
2. ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље које су одређене том документацијом, у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, техничким прописима и стандардима.

Изузетно, када послодавац није у могућности да обезбеди документацију из става 1. тачка 1. овог члана, дужан је да ту документацију прибави од правног лица регистрованога за послове контроле квалитета производа.

Послодавац је дужан, када је то потребно, да обезбеди документације из става 1. и 2. овог члана на језик који запослени разуме.

#### Члан 20.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, послодавац, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

#### Члан 21.

Ако актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запоошеног нису теже угрожени, послодавац је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију програма.

3. Одговорност Директора предузећа за спровођење заштите, безбедности и здравља на раду

#### Члан 22.

Директор предузећа је одговоран за спровођење заштите, безбедности и здравља на раду а нарочито је обавезан:

- да извршава Одлуке Управног одбора које се односе на заштиту, безбедност и здравље на раду у ЈКП-у "Варварин" Варварин;

- да спроводи решења инспекције рада у вези са заштитом, безбедношћу и здрављу на раду;
- да непосредно или преко радника са посебним овлашћењима извештава органе инспекције рада о отклањању недостатака у вези са заштитом, безбедношћу и здрављу на раду;
- да врши надзор над спровођењем мера заштите, безбедности и здравља на раду, доноси Одлуке и издаје потребне налоге;
- да на радним местима са посебним условима рада распоређује радника за кога је на прописан начин утврђено да испуњава посебне услове, односно да раднику који не испуњава посебне услове забрани даљи рад на радном месту са посебним условима рада;
- да у свему поступа у складу са одредбама Закона и овог Правилника.

#### 4. Одговорност руководиоца радне јединице

##### Члан 23.

Руководилац радне јединице одговоран је за спровођење мера заштите, безбедности и здравља на раду у својој радној јединици а нарочито:

- да забрани рад радника који није оспособљен за рад;
- да забрани рад радника који се није подлагао лекарском прегледу или је лекарским прегледом утврђено да не испуњава услове у погледу здравствене способности;
- да обезбеди коришћење и употребу личних и заштитних средстава радника у складу са овим Правилником;
- да обезбеди да на радним местима, уређајима и оруђима за рад, буду истакнута упутства за безбедан рад, и упозорења о опасностима и штетностима;
- да организује и предузме мере да се оруђа за рад на којима прети непосредна опасност по живот и здравље радника искључе из процеса рада док се недостаци не отклоне;
- да организује и предузме мере да се оруђе за рад, електричне инсталације флуида које се користе у његовој радној јединици одржавају и користе у исправном стању;
- да се ангажује на отклањању недостатака и неправилности на којему је указао усмено или писмено Директор ЈКП-а "Варварин" Варварин;
- да прати извршење наложених мера у својој радној јединици и о томе обавештава Директора ЈКП-а "Варварин" Варварин

#### 5. Оспособљавање запослених

##### Члан 24.

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове,

приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада која може проузроковати промену процеса мера за безбедан и здрав рад.

Послодавац је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Оспособљавање из става 1. овог члана послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови оспособљавања не могу бити на терет запосленог.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места.

Ако послодавац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

#### Члан 25.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се на начин и по поступку утврђеном актом о процени ризика.

#### Члан 26.

Послодавац код кога, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца дужан је да те запослене оспособи за безбедан и здрав рад у складу са законом о безбедности и здрављу на раду.

#### Члан 27.

Када технолошки процес рада захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештавања, упутстава или инструкција у писменој форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот и здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процени ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

## Члан 28.

Послодавац је дужан да свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, упозори на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у технолошком процесу правцима кретања и дозвољеним местима задржавања као и о мерама за спречавање или отклањање ризика.

Послодавац је дужан да обезбеди да приступ радном месту у радној околини, на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења (тровања, гушења и сл.) имају само лица која су оспособљена за безбедан и здрав рад, која су добила посебна упутства за рад на таквом месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду.

## ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

### Члан 29.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Запослени има право:

1. да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења по питањима безбедности и здравља на раду;
2. да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја службе медицине рада, којима се утврђује да је здравствено способан за рад на том месту.

### Члан 30.

Запослени има право да одбије да ради:

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
2. ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 43. Закона о безбедности и здрављу на раду, за рад на радном месту са повећаним ризиком;
3. ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана

27. став 2. Закона о безбедности и здрављу на раду, на пословима или на радном месту на које га је послодавац одредио;

4. дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
5. на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не попусти по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

#### Члан 31.

Кад му прети непосредна опасност по живот и здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину.

У случају из става 1. овог члана запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавац.

#### Члан 32.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице.

Пре напуштања радног места запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

#### Члан 33.

Запослени је дужан да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених.

Ако послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава лице за безбедност и здравље на раду.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и лицем за безбедност и здравље на пословима на којима ради.

## ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

### Члан 34.

Послодавац је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са законом о безбедности и здравља на раду.

### Члан 35.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац може да одреди једног или више својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

### Члан 36.

Послодавац је дужан да омогући лицу за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно послодавцу код кога обавља те послове и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду запосленом кога одреди за обављање тих послова.

### Члан 37.

Послодавац који за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или предузетника дужан је да их претходно упозна са технолошким процесом, ризицима у процесу рада и мерама за отклањање ризика.

## Члан 38.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са законом о безбедности и здравља на раду а нарочито:

1. учествује у припреми акта о процени ризика;
2. врши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
3. учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
4. организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
5. организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
6. предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
7. свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
8. прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и о болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
9. припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
10. припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
11. забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
12. сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
13. води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 11. овог члана.

Ако послодавац, и поред забране рада у смислу става 1. тачка 11. овог члана, наложи запосленом да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах озвести надлежну инспекцију рада.

## ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

## Члан 40.

Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: преставник запослених).

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Послодавац који има 50 и више запослених дужан је да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као у њихов однос са синдикатом уређују се колективним уговором.

#### Члан 41.

Послодавац је дужан да представнику запослених, односно Одбору омогући:

1. увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
2. да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да представника запослених, односно Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

#### Члан 42.

Представник запослених, односно Одбор имају право:

1. да послодавцу дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
2. да захтевају од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
3. да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да послодавац није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

#### Члан 43.

Послодавац је дужан да представника запослених, односно Одбор упозна:

1. са налазима и предлозима или предузимањем мера инспекције рада;
2. са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
3. о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

#### Члан 44.

Послодавац и представник запослених односно Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују по питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

#### ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

#### Члан 45.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

1. радним местима са повећаним ризиком;
2. запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
3. повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
4. запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
5. опасним материјама које користи у току рада;
6. извршеним испитивањима радне околине;
7. извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
8. пријавама из члана 46. овог Правилника.

#### Члан 46.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено или у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

#### Члан 47.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, послодавац доставља запосленом који је претрпео повреду, односно обољење и организацијама надлежних за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање.

#### Члан 48.

Послодавац је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет послодавца, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту и у радној околини.

Услови и поступци осигурања од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом запослених уређују се законом.

#### КРИТЕРИЈУМИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ РАДНИХ МЕСТА СА ПОСЕБНИМ УСЛОВИМА РАДА

#### Члан 49.

Послови са посебним условима рада су они послови на којима објективно постоји повећана опасност од повреда и здравствених оштећења а чије се штетно деловање на радну способност и здравље запослених не може у потпуности отклонити заштитним мерама.

#### Члан 50.

Критеријуми на основу којих се у ЈКП-у "Варварин" Варварин одређују и утврђују радна места са посебним условима рада су:

- 1) - тежак физички рад;
  - чешће подизање физичког терета;
  - чешћи ископ земље.
- 2) - рад на отвореном у свим климатским условима;
  - рад изложен утицајем различитим климатским условима (клима, снег, ниске и високе температуре у зимском и летњем периоду).
- 3) - рад са прљавим, заразним и опасним материјама;
  - стално присуство материја у зони рада или рад са материјом која може да изазове заразу, инфекцију, обољење радника, пожар или експлозију.
- 4) - бука и вибрације;
  - константно присутна услед рада специјализованих комуналних и грађевинских машина.
- 5) - прашина;
  - константно или чешће присутна у зони рада.
- 6) - рад на висини;
  - рад радника на незаштићеним висинама изнад 3 метра.

#### Члан 50.а.

На основу утврђених критеријума из члана 50. овог Правилника утврђује се да у овом предузећу нема послова који се обављају под посебним условима рада.

### СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

#### Члан 51.

У циљу потпуне заштите безбедности и здравља на раду, радници имају право на задужење и коришћење средстава личне заштите.

Опрема и лична заштита средства (по врсти, количини и ефективном периоду коришћења) којима се радници задужују за одговарајућа радна места, дата су у Прегледу припадајућих средстава и опреме личне заштите на радним местима који је саставни део овог Правилника.

#### Члан 52.

Средства личне заштите радника се издају на коришћење:

1. приликом ступања на рад (на одређено или неодређено време, распоређивање на друге послове);
2. након истека века трајања појединог средства;
3. у случају да се заштитна средства или опрема оштети до те мере да не може служити у сврхе заштите безбедности и здравља радника на раду.

#### Члан 53.

Сваки запослени је дужан да чува и наменски користи средства за личну заштиту и безбедност на раду и одговоран је за њихов нестанак, оштећење или уништење ако до истих дође.

#### Члан 54.

У случају да запослени намерно оштети, изгуби или дође до нестанка заштитног средства за заштиту, безбедност и здравље на раду, руководиоца радне јединице дужан је да о томе обавести директора предузећа.

Комисија коју именује директор ЈКП-а "Варварин" Варварин, на основу извршене провере чињеничног стања доноси одлуку да ли је запослени дужан да накнади штету или му се издаје нова опрема.

#### Члан 55.

У случају да је оштећење средства за личну заштиту и безбедност и здравље на раду настало услед несреће или повреде на раду, не покреће се поступак за надокнаду штете.

Руководилац радне јединице дужан је да састави извештај о околностима под којим је дошло до оштећења средства за личну заштиту и безбедност и здравље на раду и о томе обавести директора предузећа.

#### Члан 56.

Евиденцију издавања, задужења, века трајања и раздужења средстава за личну заштиту на прописаном обрасцу води персонална служба ЈКП-а "Варварин" Варварин (магационер).

#### Члан 57.

Набавку, средстава за личну заштиту и безбедност здравља на раду врши магационер или лице које овласти директор ЈКП-а "Варварин" Варварин.

#### Члан 58.

Набављена средства за личну заштиту и безбедност и здравље на раду морају да буду у складу са законским и другим прописима који се односе на заштиту безбедност и здравље на раду и да испуњавају све прописане техничке норме.

Задужена средства из става 1. овог члана чувају се у магацину ЈКП-а "Варварин" Варварин.

Магационер је дужан, да изда лично заштитно средство раднику само на основу писменог налога кога издаје директор предузећа или лице које он овласти.

#### Члан 59.

Средства и опрема за личну заштиту и безбедност и здравље на раду, не смеју се издавати запосленом уколико уговором о раду који је запослени засновао са ЈКП-ом "Варварин" Варварин није прецизирано да обавља предвиђене послове.

Ако списком одређена средства или опрема за личну заштиту и безбедност и здравље на раду нису предвиђени, а при вршењу одређених послова таква потреба постоји, руководилац радне јединице је дужан да од директора ЈКП-а "Варварин" Варварин затражи обезбеђење одговарајућег средства или опреме за личну заштиту и безбедност и здравље на раду.

#### Члан 60.

Сваком личном средству за личну заштиту и безбедност и здравље на раду одређује се ефективни период коришћења.

Ефективни период коришћења средстава за личну заштиту и безбедност и здравље на раду почиње са даном издавања коришћеног средства раднику на употребу.

#### Члан 61.

У случају одсуствовања радника са посла по било ком основу преко 30 дана сем годишњег одмора, период коришћења средстава опреме личне заштите се продужава за време колико је износило одсуствовање.

#### Члан 62.

Радник коме престаје радни однос у предузећу, дужан је да задужена средства за личну заштиту и безбедност и здравље на раду (очишћена и уредна) врати у магацин.

Уколико радник не поступи у смислу првог става овог члана неће му се исплатити зарада.

#### Члан 63.

Радник који задужује ново средство за личну заштиту и безбедност и здравље на раду, дужан је да врати (претходно задужено, до тада коришћено) следеће средство и опрему за личну заштиту, безбедност и здравље на раду:

1. Јакна зимска од непромочивог платна;
2. ПВЦ – одело;
3. Кабаница кишна;
4. Зебра;
5. Униформа универзал;
6. Грудњак без рукава;
7. Радно одело.

Комисија коју одреди директор ЈКП-а "Варварин" Варварин дужна је да прегледа опрему и средства за личну заштиту и безбедност и здравље на раду која се враћа у магацин и одлучи да ли је иста за даље коришћење или се расходује.

#### Члан 64.

Уколико радник не врати лично заштитно средство и опрему означену у члану 63. став 1. неће му се издати ново средство и опрема за личну заштиту и безбедност и здравље на раду.

Члан 65.

Одлуку о поступку расходања и отписа враћених средстава и опреме за личну заштиту и безбедност и здравље на раду, доноси комисија именована од стране директора ЈКП-а "Варварин" Варварин.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 66.

Овај Правилник ступа на снагу наредног дана од дана усвајања.

Члан 67.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о заштити на раду број 253 од 28. 05. 2002. године.

Члан 68.

Измене и допуне овог Правилника вршиће се на начин и по поступку по коме је усвојен.

Члан 69.

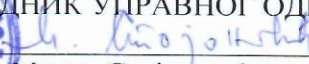
На питања из области заштите, безбедности и здравља на раду која нису регулисана овим Правилником примењиваће се одредбе Закона и других прописа који се односе на заштиту, безбедност и здравље на раду.

Члан 70.

Тумачење одредби овог Правилника врши Управни одбор ЈКП-а "Варварин" Варварин.



ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

  
Милан Стојановић

ПРЕГЛЕД ПРИПАДАЈУЋИХ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ И  
БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ СА ЕФЕКТИВНИМ  
ПЕРИОДОМ КОРИШЋЕЊА НА РАДНОМ МЕСТУ

| Ред.<br>Бр. | Назив радног места са припадајућом опремом<br>личне заштите | Ефективни период<br>коришћења (месеци) |
|-------------|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| 1.          | ЧИСТАЧ УЛИЦА                                                |                                        |
|             | - Капе од диолена                                           | 24                                     |
|             | - Капе зимске                                               | 60                                     |
|             | - Радне јакне са флуидним ознакама                          | 24                                     |
|             | - Радне панталоне                                           | 24                                     |
|             | - Мајица памучна 2 ком.                                     | 24                                     |
|             | - Радне зимске панталоне                                    | 36                                     |
|             | - Кишна кабаница                                            | 48                                     |
|             | - Зимски непромочиви прслук                                 | 60                                     |
|             | - Заштитне гумене рукавице                                  | 3                                      |
|             | - Чизме гумене                                              | 36                                     |
|             | - Заштитне ципеле плитке                                    | 24                                     |
|             | - Заштитне ципеле дубоке                                    | 24                                     |
| 2.          | РАДНИК НА ИЗНОШЕЊУ СМЕЋА                                    |                                        |
|             | - Капа од диолена                                           | 24                                     |
|             | - Капа зимска                                               | 60                                     |
|             | - Радна јакна                                               | 24                                     |
|             | - Радне панталоне                                           | 24                                     |
|             | - Мајица памучна 2 ком.                                     | 24                                     |
|             | - Зимски прслук од непромочивог платна                      | 36                                     |
|             | - Радне зимске панталоне                                    | 36                                     |
|             | - Заштитно ПВЦ одело гумирано дводелно                      | 60                                     |
|             | - Заштитне кожне рукавице                                   | 2                                      |
|             | - Чизме гумене                                              | 36                                     |
|             | - Заштитне ципеле плитке                                    | 24                                     |
|             | - Заштитне ципеле дубоке                                    | 24                                     |
| 3.          | РАДНИК НА ГРОБЉУ                                            |                                        |
|             | - Капа од диолена                                           | 24                                     |
|             | - Капа зимска                                               | 60                                     |
|             | - Радна јакна                                               | 24                                     |
|             | - Радне панталоне (2 пара)                                  | 24                                     |
|             | - Заштитно ПВЦ одело дводелно                               | 48                                     |
|             | - Мајица памучна (2 ком.)                                   | 24                                     |
|             | - Кошуља са дугим рукавима (2 ком.)                         | 12                                     |
|             | - Зимски прслук од непромочивог материјала                  | 60                                     |
|             | - Радне зимске панталоне (2 пара)                           | 24                                     |
|             | - Заштитне рукавице                                         | 3                                      |
|             | - Рукавице зимске                                           | 24                                     |
|             | - Чизме гумене                                              | 24                                     |
|             | - Заштитне ципеле плитке                                    | 24                                     |
|             | - Заштитне ципеле дубоке                                    | 24                                     |
| 4.          | ИНКАСАНТ, МАГАЦИОНЕР                                        |                                        |
|             | - Радно одело (јакна, панталоне)                            | 36                                     |
|             | - Зимска јакна од непромочивог платна                       | 72                                     |

|     |                                                                           |    |
|-----|---------------------------------------------------------------------------|----|
|     | - Мајица памучна (2 ком.)                                                 | 24 |
|     | - Заштитне ципеле плитке                                                  | 24 |
|     | - Заштитне ципеле дубоке                                                  | 24 |
|     | - Радне зимске панталоне                                                  | 48 |
| 5.  | ЕЛЕКТРИЧАР, ВОДОИНСТАЛАТЕР, ГРАЂЕВИНСКИ РАДНИК, ДЕЖУРНИ НА ЦРПНОЈ СТАНИЦИ |    |
|     | - Капа од диолена                                                         | 24 |
|     | - Радна јакна                                                             | 36 |
|     | - Радне панталоне                                                         | 36 |
|     | - Мајица памучна (2 ком.)                                                 | 24 |
|     | - Зимски прслук                                                           | 72 |
|     | - Радне зимске панталоне                                                  | 48 |
|     | - Заштитне кожане рукавице                                                | 6  |
|     | - Заштитне ципеле плитке                                                  | 24 |
|     | - Заштитне ципеле дубоке                                                  | 24 |
| 6.  | ВОЗАЧ КОМУНАЛНИХ ВОЗИЛА                                                   |    |
|     | - Капа од диолена                                                         | 24 |
|     | - Радна јакна                                                             | 24 |
|     | - Радне панталоне                                                         | 24 |
|     | - Мајица памучна (2 ком.)                                                 | 24 |
|     | - Зимска јакна од непромочивог платна                                     | 72 |
|     | - Заштитне рукавице                                                       | 6  |
|     | - Заштитне ципеле плитке                                                  | 24 |
|     | - Заштитне ципеле дубоке                                                  | 24 |
| 7.  | РУКОВОАОЦ ГРАЂЕВИНСКИХ МАШИНА                                             |    |
|     | - Капа од диолена                                                         | 24 |
|     | - Капа зимска                                                             | 60 |
|     | - Радна јакна                                                             | 24 |
|     | - Радне панталоне                                                         | 24 |
|     | - Мајица памучна (2 ком.)                                                 | 24 |
|     | - Зимска јакна од непромочивог платна                                     | 72 |
|     | - Радне зимске панталоне                                                  | 36 |
|     | - Заштитне гумене рукавице                                                | 6  |
|     | - Зимске рукавице                                                         | 12 |
|     | - Чизме гумене                                                            | 36 |
|     | - Заштитне ципеле плитке                                                  | 24 |
|     | - Заштитне ципеле дубоке                                                  | 24 |
| 8.  | ЧИСТАЧИЦА ПОСЛОВНИХ ПРОСТОРИЈА                                            |    |
|     | - Радни мантил                                                            | 24 |
|     | - Боросане                                                                | 24 |
| 9.  | РУКОВОДИОЦИ РАДНИХ ЈЕДИНИЦА И ОСТАЛИ РАДНИЦИ РАЧУНОВОДСТВА                |    |
|     | - Радни мантил                                                            | 24 |
| 10. | РАДНИК НА ОДРЖАВАЊУ КАНАЛИЗАЦИЈЕ                                          |    |
|     | - Капа од диолена                                                         | 24 |
|     | - Капа зимска                                                             | 60 |
|     | - Радна јакна                                                             | 24 |
|     | - Радне панталоне                                                         | 24 |
|     | - Мајица памучна (2 ком.)                                                 | 24 |
|     | - Зимски прслук од непромочивог платна                                    | 60 |
|     | - Радне зимске панталоне                                                  | 36 |

|                                      |    |
|--------------------------------------|----|
| - Кишна кабаница                     | 48 |
| - Заштитно одело гумирано једноделно | 48 |
| - Чизме рибарске гумене              | 60 |
| - Чизме гумене                       | 36 |
| - Рукавице гумене                    | 3  |
| - Заштитне ципеле плитке             | 24 |
| - Заштитне ципеле дубоке             | 24 |



ДИРЕКТОР  
*Србољуб Петровић*  
 Србољуб Петровић